

Sygn. akt III CSK 329/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Z.Ż.

przeciwko I.S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 sierpnia 2019 r.,

na skutek wniosku pełnomocnika powódki

świadczącego jej pomoc prawną z urzędu

w postępowaniu kasacyjnym

o uzupełnienie postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 16 maja 2019 r., sygn. akt III CSK 329/18,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 maja 2019 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 listopada 2016 r. i oddalił wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. W uzasadnieniu postanowienia wyjaśnił, że nie badał, czy zachodzą podstawy do przyznania pełnomocnikowi powódki, świadczącemu pomoc prawną z urzędu, kosztów tej pomocy od Skarbu Państwa, ponieważ w skardze nie został zawarty wniosek o ich przyznanie; skarżąca domagała się jedynie zasądzenia tych kosztów od przeciwnika procesowego.

Pełnomocnik powódki w ustawowym terminie wniósł o uzupełnienie postanowienia rozstrzygnięciem o przyznaniu mu wynagrodzenia od Skarbu Państwa, wyjaśniając, że jego wolą, być może niezbyt fortunnie wyrażoną, jednak oczywistą, było objęcie wnioskiem także kosztów przysługujących mu od Skarbu Państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek zawarty w punkcie III.3)c) skargi kasacyjnej dotyczył zasądzenia zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego od pozwanej na rzecz powódki, w tym zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przed Sądem Najwyższym wg norm przepisanych albowiem nie zostały nigdy uiszczone ani w całości ani w części. Jedynym podmiotem, który ma otrzymać świadczenie jest w tym wniosku powódka, a jedynym podmiotem, który ma je spełnić - pozwana. Włączenie do żądania „kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przed Sądem Najwyższym” sformułowane jest w sposób, który odczytać można jedynie jako żądanie, aby należność ta znalazła się wśród zwracanych kosztów postępowania. Nie można natomiast z niego wywnioskować, że świadczenie to ma spełnić Skarb Państwa na rzecz pełnomocnika powoda. Zasadą jest, że koszty pomocy prawnej z urzędu, w razie wygrania sprawy przez podmiot korzystający z pomocy prawnej z urzędu, ponosi przeciwnik procesowy, a pełnomocnikowi przysługuje prawo ściągnięcia sumy należnej mu tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz tej strony od przeciwnika (art. 122 § 1

k.p.c.). Natomiast koszty pomocy udzielonej z urzędu, których nie pokrywa przeciwnik strony korzystającej z tej pomocy, ani ona sama, ponosi Skarb Państwa, zobowiązany świadczyć je bezpośrednio pełnomocnikowi na jego wniosek (§ 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r. poz. 18).

Ponieważ inne podmioty są zobowiązanym i uprawnionym do zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonych stronie w razie gdy obowiązek poniesienia kosztów spoczywa na przeciwniku strony zastępowanej przez pełnomocnika z urzędu, a inne, kiedy nie ma podmiotu zobowiązanego do pokrycia tych kosztów i obciążają one Skarb Państwa (w rozpatrywanym wypadku na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 maja 1982 r. o adwokaturze - tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1184 ze zm.), który winien świadczyć bezpośrednio uprawnionemu pełnomocnikowi - wniosek o zwrot kosztów pomocy prawnej z urzędu powinien uwzględniać te różnice i konkretyzować zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego, szczególnie jeśli jest formułowany przez profesjonalistę. W niniejszej sprawie takiego zróżnicowania nie ma. Treść wniosku nie budzi wątpliwości, wobec czego nie zachodziła potrzeba wyjaśniania intencji autora, ani możliwość wyinterpretowania z treści pisma wniosku, którego w nim nie ma, gdyż byłoby to równoznaczne z zasądzeniem kosztów przez sąd z urzędu, do czego nie było podstaw. Z tych przyczyn wniosek o uzupełnienie postanowienia podlegał oddaleniu z uwagi na niewystąpienia przesłanek z art. 351 § 1 w zw. z art. 361, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.